

**Plan mot diskriminering
och
kränkande behandling
F-6 och Fritidshemmet
läsåret 2021/2022**

Innehållsförteckning

Vision	s.2
Grundsyn	s.2
Planens upprättande	s.2
Delaktighet/Förankring, hur görs planen känd?	s.2
Utvärdering och uppföljning	s.3
Ansvarig?	s.3
Uppföljning/åtgärder av föregående plan	s.3
Främjande och förebyggande arbete	s.4
Insatser	s.5
Utreda och åtgärda	s.5
Arbetsgång	s.6
Dokumentation	s.6
Vad säger lagen?	s.7
Definitioner	s.8

Vision

”Stigens Friskola ska ge varje barn och elev möjligheter att i en trygg och stimulerande miljö utvecklas till en kreativ, självständig och tänkande människa som finner glädje i att utveckla kunskap, kompetens och förmågor”

Grundsyn

Uppdraget att motverka kränkande behandling är en del av skolans och förskolans värdegrundsuppdrag. För att nå målen krävs att alla parter är väl medvetna om denna handlingsplan och agerar därefter. Den som väljer att inte se, eller ser men inget gör, är medskyldig till kränkningen. Allt du gör för att stoppa en kränkning har betydelse. Ju snabbare du reagerar och agerar desto större effekt har också din insats.

Alla medarbetare har ansvar för alla barn på skolan och i förskolan och har skyldighet att vara uppmärksam på vad som sker under elevernas skol- och fritidstid och barnens vistelsetid i förskolan. Om vi får kännedom om kränkningar som skett under fritiden och som påverkar elevernas och barnens dagar i skolan, på fritids och förskolan har vi också skyldighet att agera. Vi har en skyldighet att motverka kränkningen och att följa handlingsplanen. Rektor är ytterst ansvarig för upprättande av och allt arbete kring planen.

Alla situationer där kränkningar förekommer är unika, beroende på vilka som är inblandade och hur situationen ser ut. Därför passar inte alltid samma metod eller arbetssätt. Denna handlingsplan är ett stöd i processen kring ett ärende samt lyfter fram några viktiga generella åtgärder som alltid ska beaktas.

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. En person som berättar att hon eller han känner sig kränkt, ledsen, arg, sårad eller skadad ska alltid tas på allvar. Individens subjektiva upplevelse är en viktig utgångspunkt i definitionen av kränkande behandling. Det är inte handlingen i sig som kan definieras som kränkande utan om en handling upplevs som kränkande av den som utsätts. Det bestäms av situationen – vem som kränker, var, när och varför samt hur den som blir utsatt reagerar.

Sedan 2020 är barnkonventionen svensk lag. Stigens friskola arbetar för att följa barnkonventionen i arbetet mot kränkning och diskriminerande behandling.

Planens upprättande

Planen revideras varje höst av lärare och rektor och/eller höst av barn/ elever och vårdnadshavare. Nästa revidering sker i augusti 2022.

Delaktighet/Förankring, hur görs planen känd?

Vad ska göras?

- Alla barn, elever och vårdnadshavare ska få kännedom om hur planen ser ut och var den finns
- Planen ska hållas uppdaterad under läsåret

Hur och när ska det göras?

- Eleverna informeras om planen och dess innehåll vid skolstart och kontinuerligt under läsåret.
- Planen tas upp och diskuteras på varje föräldramöte och finns på hemsidan.
- Genomgång av planen/påminnelser vid APT och EHT under året.

Utvärdering och uppföljning

Vad? När? Hur?

- Synpunkter och utvärdering av planen sker med pedagoger och rektor samt huvudman vid kompetensutvecklingsdagar i maj/juni
- Genomgång av planen/påminnelser vid APT och EHT under året

Ansvarig?

- Huvudmannen ansvarar för att verksamheten regelbundet kartlägger och analyserar sin organisation
- Rektor ansvarar för att det finns rutiner för hur man ska utreda, åtgärda och dokumentera om ett barn eller en elev blir utsatt för kränkande behandling. Ansvaret innefattar även att se till att personalen genom kompetensutveckling får ökad kunskap om alla former av kränkande behandling. Rektor ansvarar även för att planen mot diskriminering och kränkande behandling följs upp och utvärderas årligen i samarbete med alla personal
- All personal i verksamheten är ansvariga för att arbeta efter de uppsatta målen för aktuellt läsår samt att förespråka ett främjande arbetssätt

Uppföljning/åtgärder av föregående plan

Vad gjorde vi läsåret 2020/2021?

- Ökad förståelse och visa respekt för varandras olikheter.
- Aktivt arbete med att stärka gruppsammanhållning
- Förändrade klasstrukturer och delade raster
- Gruppstärkande aktiviteter
- Arbetar aktivt med konsekvenstrappan
- Diskuterat planen med elever på elevrådet
- Påminde vårdnadshavare genom flera kanaler om planen.
- Ökad andel resurser/vuxenstöd
- Utökad handledning specialpedagog

Kartläggning våren 2021

Områden som omfattas av kartläggningen:

Olika former av kränkande behandling, diskriminering, och trakasserier

Kartläggningsmetoder:

- *Observationer klassrum och rast*
- *EHT, EVK (Elevhälsoteamsmöte, elevvårdskonferenser)*
- *Trivsel-/trygghetsenkät – barn/elever*
- *Föräldraenkät -lämnats ut i digital form*
- *Elevråd*
- *Samrådsgruppmöte – föräldrar*
- *Kartläggning av tillbud*

Resultat och analys:

Främjande/Förebyggande värdegrundsarbete

- Tillbudsrapportering: Visar generellt att samtliga tillbud har minskat i förhållande till tidigare år. Vår analys är att nya klass- och grupp-sammansättningar har bidragit till detta. Ökad resurstilldelning bidrar också.
- Rastsituationer har blivit lugnare pga. gruppindelning och fortsatt högt antal vuxna ute.

- Konsekvenstrappan har funnits med i bakgrunden och uppvisats vid enstaka tillfällen. Vi ser den som användbar i ett längre perspektiv.
- Vi ser ett stort värde i gruppstärkande övningar. Samarbetsövningar känns som viktigt, speciellt under höstterminen.
- Verksamhetens personal har lagt stor fokus på det dagliga värdegrundsarbetet och arbetat aktivt med elever och barn, främst genom samtal, gruppövningar och utifrån området tematiska arbeten.
- Omfördelning av resurser har skett vid behov och ofta med ett gott resultat.
- Resurser/vuxenstöd i ökad utsträckning har bidragit till att främja klimatet, både på individ- och gruppnivå.

Enkäter

- De trivsel-/trygghetsenkäter skolans barn/elever svarat på under våren 2021, har visat att barnen och eleverna i verksamheten trivs och till stor del känner sig trygga.
- Genom enkäter till vårdnadshavare framkommer att en stor andel inte känner till planen mot diskriminering och kränkande behandling. Vi är fortsatt förvånade över att så få känner till planen, eftersom vi informerat via mail, vid föräldramöte, fysisk form etc. Vi fortsätter försöka informera via de kanaler vi har.

EHT, EVK

- Regelbundna träffar med Elevhälsoteamet (kurator, specialpedagog och skolsköterska) under läsåret har varit en del i verksamhetens främjande och förebyggande arbete. Elevvårdskonferenser inom skolan har genomförts med jämna intervaller. Specialpedagog har varit i verksamhet än högre grad än tidigare. Hon har gjort observationer och skrivit sociala och pedagogiska kartläggningar vid behov. Detta har varit positivt för fortsatt EHT- arbete.

Vilka slutsatser drar vi av kartläggningen våren 2021?

- Genom grupp- och klassammansättning skapades ett mycket lugnare klimat än föregående år. Även skilda rasttider har främjat skolklimatet.
- Detta syns också på enkäter.

Vilka åtgärder ska genomföras läsåret 2021/2022?

- Skolans arbetsplan innefattar målet att "bidra till en ökad samsyn gällande normer och värderingar bland elever"
- Personalen ska arbeta med genusspecifika normer via aktionsforskning och medvetandegöra ett normkritiskt förhållningssätt.
- Fortsatt dagligt värdegrundsarbete.
- Fortsatt kontinuerligt arbete med EHT team. Specialpedagog skall finnas med i verksamheten, ge stöttning till elever och handledning till pedagoger.
- Även stöttning av kurator i skolan vid behov.
- Gemensam vistelsetid med vuxenstöd.

Främjande och förebyggande arbete

Mål för läsåret 2021/2022

- Att grupperna ska kunna ha gemensam "vistelsetid" ex. ute/ temadagar.
- Skapa ökad samsyn gällande normer och värderingar.
- Skapa tillitsfulla relationer elev-elev, elev-personal, personal-personal.

- Få en ökad kollegial samsyn gällande kunskapsinläring, klassrumsstruktur, förhållningssätt etc.
- Handledning av Elevhälsoteamet, samt ökad närvaro av Elevhälsoteam i verksamheten, i synnerhet specialpedagog.

Insatser

Vad ska göras och när ska det göras?

- Ökad närvaro av Elevhälsoteam i verksamheten. Detta sker var sjätte vecka, och oftare om det behövs. Dessutom är specialpedagog inplanerad i verksamheten varannan vecka.
- Gemensamhetsskapande aktiviteter under läsåret – Förskoleklass t.o.m. klass 6, men även gruppstärkande aktiviteter i resp. klass.
- Fritids arbetar med ett aktivt värdegrundsarbete bl.a. genom gruppstärkande aktiviteter där man tar hänsyn till och respekterar varandras olikheter.
- Samtala med barn och elever om identitet, självförtroende och olikheter, inom områden som kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder. Extra fokus läggs på genus.
- Pedagogiska samtal.
- Utvecklingsarbete (aktionsforskning)

Vilka resurser finns avsatta för detta?

- Konferenstid vid två tillfällen varje vecka för skolans personal. Vid dessa möten närvarar även rektor.
- Elevhälsan kontaktas vid behov, samt under avtalade tillfällen.
- Elevvårdskonferenser kontinuerligt under läsåret.
- Vi har kontinuerlig kontakt med vårdnadshavare, och om behov finns, med tätare intervaller.
- Inplanerade tillfällen för aktionsforskning var fjärde vecka.

Vem är ansvarig?

- Pedagoger och elevhälsan inom skolan (består av rektor, skolkurator, specialpedagog samt skolpsykolog vid behov).

Hur och när utvärderar vi insatsen?

- Diskussion med barn och elever vid samlingar och elevråd.
- Enkäter till elever och vårdnadshavare inom skola/fritids i oktober
- Pedagoger vid kompetensutvecklingsdagar och APT.
- Sammanställning och kartläggning av tillbudsrapporter av rektor.

Utreda och åtgärda

Rutiner för att utreda och åtgärda

När skolan får kännedom om kränkning, diskriminering eller trakasserier som bedöms som allvarlig och/eller långvarig skall en utredning startas. Samtal ska hållas med samtliga inblandade så snart som möjligt, samma dag eller senast dagen efter. Berörd pedagog och om möjligt ytterligare en vuxen utför samtalen och *dokumenterar*.

Ibland kan det vara viktigt att dessa samtal förs omedelbart efter varandra så att eleverna inte får möjlighet att "prata sig samman". Likaså kan det ibland vara lämpligt att utpekade och utsatta inte sammanförs. Det kan vara lämpligt att de som varit med får rekonstruera händelseförloppet tillsammans i vissa fall. Det är av vikt att pedagogen får en så *allsidig belysning* som möjligt.

- Vårdnadshavare skall informeras till samtliga huvudaktörer.
- Dokumentationen lämnas till Elevhälsoteam.
- Upprättande av handlingsplan.
- Elevhälsoteamet gör en bedömning om eventuell anmälan till annan myndighet.

Arbetsgång

- Berörd pedagog/arbetslag får kännedom. Meddela alltid rektor.
- Samtal med den utsatte och andra inblandade – en och en.
- Samtal med utpekad och eventuella medlöpare – **en och en. Aldrig samtidigt. Två vuxna deltar alltid i samtalen. Samtalen ska dokumenteras.**
- Tillbudsrapport skrivs av den personal som först fått kännedom kring det inträffade. Rapporten lämnas till rektor.
- Vårdnadshavare till inblandade informeras alltid.
- Uppföljningssamtal inom en vecka med alla – en och en.
- Återkoppling till vårdnadshavare sker inom en vecka.
- Om kränkningen inte upphör kallar rektor till Elevvårdskonferens med berörda vårdnadshavare.
- Vid mycket allvarlig kränkning ska rektor kalla till Elevvårdskonferens om-gående med berörda vårdnadshavare och barn/elev. Rektor utgår från skolans konsekvenstrappa.

Dokumentation

Vid tillbud/olyckor/kränkning/hot och våld fylls alltid en tillbudsrapport i av personal. Denna diarieförs av rektor och används som underlag vid kartläggning av var tillbuden sker och av vem tillbuden sker och vem det gäller.

Om vårdnadshavare anser att deras barn blivit utsatt för kränkande behandling och anser att skolan inte agerar önskvärt, bör blanketten "Anmälan om kränkning..." fyllas i (se bilaga). Detta för att vi skall kunna sammanfatta och ha en överblick över alla händelser i ett större perspektiv.

Personalbarn/ Personalförälder

När personalbarn tas upp på konferenser och i andra elevvårdande ärenden lämnar den som är både pedagog och förälder till barnet rummet. Vidare är att den andra föräldern primärt kommer eller är med på samtal.

Om ett personalbarn är inblandat i en konflikt el. dy.l, bör, om möjlighet finns, övrig personal och inte "personalföräldern" i första hand reda ut situationen som uppstått.

Kränkning personal mot elev, elev mot elev och personal mot personal

All personal har skyldighet att kontakta rektor som vidtar åtgärder om någon ur personalen kränker, diskriminerar eller trakasserar elev.

Vad säger lagen?

6 kap. 6 § Skollagen (SFS 2010:800)

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn/elever.

6 kap. 7 § Skollagen (SFS 2010:800)

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

6 kap. 8 § Skollagen (SFS 2010:800)

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

6 kap. 10 § Skollagen (SFS 2010:800)

En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektor.

Förordning (2006:1083)

En plan mot kränkande behandling enligt 14 a kap 8 § skollagen (1985:1100) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Diskrimineringslagen

2 kap. 7 § Diskrimineringslagen (2008:567)

Om en utbildningssamordnare får kännedom om att ett barn, en elev... anser sig i samband med verksamheten ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier, är utbildningssamordnaren skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserier och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra trakasserier i framtiden.

3 kap. 14 § Diskrimineringslagen (2008:567)

En utbildningssamordnare som bedriver utbildning... enligt skollagen ska inom ramen för denna verksamhet bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever...som deltar...verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

3 kap. 15 § Diskrimineringslagen (2008:567)

En utbildningssamordnare som bedriver utbildning... enligt skollagen ska vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev som deltar i .. verksamheten utsätts för trakasserier som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, eller för sexuella trakasserier. '

3 kap. 16 § Diskrimineringslagen (2008:567)

En utbildningssamordnare som bedriver utbildning enligt skollagen ska varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de barn/elever som deltar i verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, dels förebygga och förhindra trakasserier. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som utbildningssamordnaren avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redovisning av hur de planerade åtgärder enligt första stycket har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Barnkonventionen lagen 2018:1197 Om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter

Grundprinciperna är:

"Artikel 2: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3: I alla åtgärder som berör barn ska man i första hand beakta vad som bedöms vara barnets bästa.

Artikel 6: Varje barn har rätt att överleva, leva och utvecklas psykiskt, fysiskt, andligt, moraliskt och socialt.

Artikel 12: Barn har rätt att uttrycka sina åsikter och få dom beaktade i alla frågor som berör dem. När åsikterna beaktas ska man ta hänsyn till barnets ålder och mognad".

Lgr 2011 (reviderad 2019) kapitel 1 Skolans värdegrund och uppdrag

Definitioner

Kränkande behandling kan vara synligt och handfast likväl som dolt och subtilt. Det kan ta sig uttryck i fysiskt verbalt, eller icke-verbalt uppträdande eller bemötande. Det kan utföras via telefon och dator. Nedsättande tillmälen, nedsvärning, förtal, ryktesspridning, förlöjligande, förnedrande tillmälen, utfrysning, hot, slag, knuffar och spridande av texter/bilder är exempel på kränkande handlingar.

Diskriminering äger rum när ett barn eller en elev missgynnas genom särbehandling på grund av någon av de fem diskrimineringsgrunderna; kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning och funktionshinder.

Indirekt diskriminering äger rum när ett barn eller en elev missgynnas genom att till synes neutrala bestämmelser eller ordningsregler tillämpas så att de får en i praktiken diskriminerande effekt.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker ett barn eller en elevs värdighet och som har samband med någon av de fem diskrimineringsgrunderna.

Mobbning är en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Sexism är ett negativt betraktelse- eller handlingssätt mot en individ vars könsidentitet och/eller könsuttryck skiljer sig från normen för det som registrerats för personen vid födseln.

Rasism bygger på föreställningen om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns vissa biologiska skillnader mellan folkgrupper. Mot bakgrund av en sådan uppfattning ses vissa folkgrupper som mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

Främlingsfientlighet avser motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristiska.

Homofobi avser motvilja mot eller förakt för homo- eller bisexualitet och homo- eller bisexuella personer.

Annan kränkande behandling är ett uppträdande som, utan att vara trakasserier, kränker en persons värdighet.

